

Posudek na bakalářskou práci

Název: Rozvoj pohybových dovedností u předškolních dětí.

Autor: Petra Vychopeňová

Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova, Praha 2020, 78s.

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Cviklová, M.A., Ph.D.

Tématem práce Petry Vychopeňové se stala problematika rozvoje pohybových dovedností v mateřských školách. (S. 7). Na první pohled se zdá, že z hlediska teoretického zakotvení autorka uchopila práci velice široce. Tento dojem je ale spíše výsledkem neuspořádanosti a jakési spíše první rešerše literatury. Odborné texty měly být více reflektovány, aby vznikl konzistentní a logický výklad. Zdůraznila bych tři témata, která se v práci „točí“ a která jsou nosná: (1) výchova v moderní společnosti, (2) pohyb a jeho disciplinace a (3) dítě předškolního věku a pohyb. Doporučila bych začít biomocí (zároveň oceňuji, že autorka s tímto konceptem pracovala, protože ho ovšem analyticky nijak nevyužila, ve výsledku spíše zhoršuje celkový dojem práce), tu pak provázat s disciplinačními mechanismy moderní společnosti, zamyslet se nad roli státem kontrolovanou péčí o zdraví a tělesnost a posléze o kontrolu těla skrze vzdělávání. Poté bych se věnovala pohybu, jak mu lze rozumět a jaká je jeho sociálně- vztahová/ resp. disciplinační rovina. Nakonec bych pozornost věnovala dítěti předškolního věku, rozvoji jako pohybových kompetencí a nástrojům, které k tomu pedagogika má.

Kromě ne zcela logického řazení částí textu pokládám některé kapitoly za zbytné. Podle mne autorka až zbytečně plýtvala energií a stránky na definici pojmů – ty stačilo propojit s koncepty, které představila níže v textu. Totéž platí o historii předškolního vzdělávání, žádný účel v práci nemá. Kapitola o Durkheimovi pokládám za neorganickou ve vztahu k dalším textům, a také velice nesrozumitelnou, věty si protirečí. Nepřesné jsou také teze o utváření identity předškolního dítěte. Kapitola o kinantropologii mohla být více propojena s dalšími tezemi v textu. Je také lepší pracovat přímo ze zdrojovými texty.

Výzkumné otázky vyslovené na s. 32 a 34 nejsou ve vztahu k sobě konzistentní, propojené a logicky řazené. Viz s. 32: *„Zajímají mě konkrétní školky a jejich přístup k disciplinaci těla předškolních dětí. Ráda bych se zaměřila na rozbor školního vzdělávacího programu a zjistila, zda se MŠ drží Rámcového vzdělávacího programu a jaké další podpůrné aktivity mohou ve školkách k pohybovému rozvoji u dětí přispět.“* Navíc, jak se ukazuje dále v textu, autorka výzkumné otázky kladla přímo informátorkám. Překvapivě otázky, které v závěru mají připomenout, co bylo úkolem práce, se s těmi výše uvedenými kryjí jen v několika momentech. *„Zajímalo mě, zda jsou v průběhu celoročního vzdělávání naplněny všechny cíle školních vzdělávacích programů, a také rozdílné přístupy k rozvoji pohybových dovedností v rozdílných školách.“* (s.71)

Metodologická část vykazuje problémy. Text se nevěnuje průběhu vlastního výzkumu, jedná se spíše o překopírovaný SVIP. Zásadní problém vidím v definici vzorku a popisu vytváření dat, autorka nic konkrétního neuvádí, jak prováděla analýzu dokumentu a jak vedla polostrukturované rozhovory. Popisy školek a pedagožek jsou v části *Výsledky výzkumu*, popisy školek zde nejsou dostačující a dobře strukturované. Také v charakteristice informátorů by neměly být citovány jejich promluvy, jako důkaz popisu jevu. Není jasné, co je vzorek, jsou to školky jako organizace, které disciplinují? Nebo jsou to třídy ve školce? Rozhodně to ale nemohou být zvlášť děti a zvlášť učitelé. K zvolené technice tvorby dat bych se chtěla zeptat, proč autorka nepoužila zúčastněné pozorování, které by data k

disciplinaci těla a pohyb zprostředkovalo lépe. Takto autorka vlastně zjišťuje jen reflexi a její vazbu na dokumenty. Není ale v textu promyšleno. Doporučila bych se zaměřit na jednu školku a tu zpracovat jako případovou studii.

Vlastní výsledky jsou rozděleny do dvou částí. První prezentuje rámcový a školní vzdělávací programy (s. 38 – 45). Autorka se zaměřuje se na obsahy, které se věnují kultivaci pohybu. Text ale není analytický, jedná se o volnější popisy programů jednotlivých organizací. Autorka nepoužívá jednotnou kategorizaci, která by umožnila propojit rámcový vzdělávací program s dílčími školními vzdělávacími programy a následně i popřípadě programy porovnávat mezi sebou. Druhá část věnovaná hloubkovým rozhovorům začíná popisem vzorku a následují odpovědi žen na položené otázky. Což zpochybňuje použití polostrukturovaného rozhovoru. Výpis z rozhovorů rozhodně není přátelský vůči čtenáři, na kterého je činěn takto tlak na analýzu. V závěru se autorka snaží dospět k syntéze, byť zcela mimo zvolené otázky v úvodu. Opět si protiřečí: „Rámcový vzdělávací program, nejsou zde téměř žádné možnosti pro odlišnosti a rozdíly.“ (s. 71) X „Rámcový vzdělávací program je utvořen tak, že každá mateřská škola i každý pedagog má určitou svobodu a volnou ruku, jak jednotlivé oblasti, konkretizované cíle a výstupy pojmout“ (s. 72). Další nálezy pak nejsou přesvědčivé, resp. přesněji jedná se o deklarace kopírující pedagogické cíle v oblasti pohybové výchovy. Mohla by proto autorka alespoň v rámci obhajoby shrnout odpovědi na dílčí výzkumné otázky a vyvodit z toho závěry. Práce vykazuje chyby po formální stránce. Zasloužila by korekturu, nejde jen o vyšinutí z vazby, ale také není možné komolit jména autorů (Faucault, s. 19). Není dodržena citační norma. Neosvojená dovednost vytvořit bibliografický údaj textu uloženého v internetovém prostředí také nepřispívá k dobrému hodnocení práce. Např. zcela chybně je citován text Šlégl, Jiří, Dějiny výchovy dětí předškolního věku.

Celkově lze konstatovat: Práce je založena na výzkumu. Zde se zdá, že autorka odvedla výzkumnou práci. Zároveň provedla rešerši literatury. Bakalářská práce je standardně strukturována, ale vlastní text je chaotický, některé informace chybí, nebo jsou na jiném místě. Analýza dat je minimální, resp. chybí. Závěry jsou proklamační.

Práci pokládám za hraniční. Nicméně ji doporučuji k obhajobě a navrhuji známku dobře v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze 8. 2. 2020

Dana Bittnerová